

## Interaktiiviset haavasidokset

Interaktiiviset sidokset luovat optimaalisen kosteuden haavaan. Sidosten vaikuttava ainesosa aktivoituu kudoseritteestä tai ne aktivoidaan nesteellä. Interaktiiviset tuotteet voivat myös sitoa haavan hajua ja tappaa bakteereita.

### Aktiivihiihsidokset

- sisältävät aktiivihiihtä, joka poistaa hajua, ja lisäksi mahdollisesti alginaattia, hydrokuituja ja polyuretaanivaahtoa
- tarvitsevat peitto- tai kiinnityssidoksen
- saattavat värjätä haavan ja haavan ympäristön tummaksi

### Alginaattisidokset

- ovat valmistettu ruskolevästä ja mahdollisesti lisäksi kalsiumista, natriumista ja hopeasta
- geelittyvät haavaeritteen vaikutuksesta
- sopivat kohtalaisesti ja runsaasti erittäviin sekä fibrinikatteisiin haavoihin
- tyrehdyttävät tihkuvuotoa
- eivät sovi kapeisiin tai syviin onkaloihin
- tarvitsevat erillisen peitto- tai kiinnityssidoksen

### Hopeasidokset

- sisältävät hopeaa sen eri muodoissa

|                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• vaikuttavat mahdollisesti antimikrobisesti</li> <li>• myydään muun muassa geelinä, hydrokolloidi-, hydrokuitu-, polyetyleni- ja polyuretaanivaaho- ja silikonivaahtosidoksina</li> <li>• käytetään kuuriluonteisesti, esim. 2 viikon kuureina</li> <li>• saattavat värjätä haavan ja haavaa ympäröivän ihon tummaksi</li> </ul>                                                                   |
| Hydrokuitusidokset    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ovat natriumkarboksimeetyyliselluloosaa</li> <li>• geelittyvät haavaeritteen vaikutuksesta</li> <li>• sopivat kohtalaisesti ja runsaasti erittäviin, fibriinikatteisiin ja infektoituneisiin haavoihin (imukykyiset sidokset)</li> <li>• sopivat kostutettuina kuiviin haavoihin</li> <li>• myydään levyinä ja nauhoina</li> <li>• tarvitsevat erillisen peitto- tai kiinnityssidoksen</li> </ul> |
| Hydrofobiset sidokset | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ovat valmistettu rasvahappoesterillä käsitellystä asetaatti- tai puuvillakuidusta</li> <li>• ovat pinnaltaan hydrofobisia eli vettä hylkiviä ja sitovat bakteereja ja sieniä</li> </ul>                                                                                                                                                                                                           |

|                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• sopivat hyvin kapeisiin ja syviin onkaloihin (nauhat)</li> <li>• myydään geelidoksina, haavatyynyinä, nauhoina, polyuretaanisidoksina, sidetaitoksina ja sykeröinä</li> <li>• tarvitsevat peitto- tai kiinnityssidoksen (paitsi tyyny ja polyuretaanisidos)</li> </ul>                                                                                                                                                                     |
| Hydrogeelit    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• sisältävät runsaasti vettä ja lisäksi mahdollisesti muun muassa keittosuolaa, karboksimeetyliselluloosaa, alginaattia, polymeeriä, propyleeniglykolia, glyserolia ja pektiiniä</li> <li>• sopivat kuiviin, vähän erittäviin ja katteisiin haavoihin antamaan lisäkosteutta, joka edistää haavan autolyttistä puhdistumista</li> <li>• myydään geeleinä ja geelilevyinä</li> <li>• tarvitsevat erillisen peittosidoksen (geelit)</li> </ul> |
| Hydrokolloidit | <ul style="list-style-type: none"> <li>• sisältävät natriumkarboksimeetyliselluloosaa ja muita lisäaineita, muun muassa elastomeeria, mineraaliöljyä, polyisobuteenia, kalsiumalginaattia ja keinotekoista hartsia</li> <li>• geelittyvät haavaeritteen ja lämmön vaikutuksesta pitäen haavapinnan kosteana</li> </ul>                                                                                                                                                              |

|                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• myydään erimuotoisina ja -paksuisina sidoksina</li> <li>• sisältävät puoliläpäisevän (osa tuotteista) tai okklusiivisen kalvon (osa tuotteista)</li> <li>• tarttuvat haavan ympäristöön kiinni, eivät tarvitse erillistä kiinnitystä</li> <li>• sopivat hieman ja kohtalaisesti erittäviin haavoihin sekä muiden sidosten suojasidokseksi</li> <li>• eivät ole suositeltavia infektoituneisiin haavoihin, <b>diabeetikon jalkahaavoihin</b>, vaskuliitin eivätkä iskeemisten haavojen hoitoon</li> </ul> |
| Hunajaa sisältävät tuotteet | <ul style="list-style-type: none"> <li>• puhdistavat haavaa osmoosin avulla</li> <li>• sopivat infektoituneisiin ja infektioherkkiin haavoihin</li> <li>• myydään geeleinä ja alginaatti- ja verkkosidoksina</li> <li>• tarvitsevat peitto- tai kiinnityssidoksen</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Entsyyminen valmiste        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• on voidemainen kollageenivalmiste</li> <li>• pilkkoo kollageenia, joka pitää kuolleen kudoksen kiinni terveessä kudoksessa</li> <li>• tarvitsee kosteutta ylläpitävän suojasidoksen</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Pihkavoide                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• on antimikrobinen salva</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

|                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• sisältää 10 % kuusen pihkaa</li> <li>• ei sovi hartsyliherkkyydestä kärsiville</li> <li>• ei ole suositeltavaa raskauden tai imetyksen aikana</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Polyuretaanikalvot                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• eivät ole imukykyisiä</li> <li>• sisältävät polyakrylaattiliimaa (itsekiinnittyvät kalvot); puoliläpäisevä ”hengittävä” haavakalvo sallii kaasujenvaihdon (hiilidioksidi, happi)</li> <li>• eivät päästä nestettä läpi, muodostavat kostean ympäristön ja soveltuvat kosteuskokoksi</li> <li>• eivät sovi infektoituneisiin haavoihin</li> <li>• eivät sovi ensimmäiseksi sidokseksi jänteen tai luun päälle</li> </ul> |
| Polyuretaanivaahdosidokset (Foamit) | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ovat valmistettu haavan pintaan tarttumattomasta pehmeästä polyuretaanista</li> <li>• ovat joko kiinnittyviä ja kiinnittymättömiä</li> <li>• sisältävät puoliläpäisevän polyuretaanikalvon (osa tuotteista)</li> <li>• ovat erimuotoisia ja -paksuisia ja imukyvyltään erilaisia sidoksia</li> </ul>                                                                                                                    |

|                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• sopivat vähän, kohtalaisesti ja runsaasti erittäviin haavoihin</li> <li>• sopivat esimerkiksi hydrogeelin ja voidemaisten haavanhoitotuotteiden suojasidoksiksi</li> <li>• myydään myös hopeasidoksina</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Polysakkaridivalmisteet                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• sisältävät jodia</li> <li>• myydään voiteina, voidesidoksina ja jauheina</li> <li>• sopivat erittäviin haavoihin</li> <li>• sopivat katteisiin ja infektoituneisiin haavoihin kuuriluontoisina, esim. 2 viikon kuureina</li> <li>• tarvitsevat erillisen peittosidoksen</li> <li>• eivät sovi jodiyliherkkyydestä kärsiville</li> <li>• eivät sovi lapsille, raskauden tai imetyksen aikana eivätkä henkilöille, jotka kärsivät munuaisten tai kilpirauhasen toimintahäiriöstä</li> </ul> |
| PHMB-valmisteet<br>(polyheksametyleenibiguanidia sisältävät valmisteet)*<br>*PHMB-valmisteista on EU:ssa | <ul style="list-style-type: none"> <li>• vaikuttavat hajottamalla haavan biofilmiä ja puhdistamalla ja kosteuttamalla haavaa</li> <li>• myydään liuoksina, geeleinä ja sidoksina</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

|                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| valmisteilla riskiarvio, ja niiden käyttöön saattaa tulla rajoituksia                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• sopivat katteisiin, infektiokerkeisiin ja kroonistuneisiin haavoihin, joissa on mahdollisesti biofilmiä</li> </ul>                                                                                                        |
| Silikonipintaisten polyuretaanisidokset                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• eivät sisällä liimaa</li> <li>• tarttuvat kevyesti haavaan ja sen ympäröivään ihoon</li> <li>• eivät vahingoita haurasta ihoa, joten siteen vaihto on kivuton</li> <li>• eri paksuisia ja imukykyisiä sidoksia</li> </ul> |
| Sinkkisidokset                                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rauhoittavat ärtynyttä ihoa</li> <li>• ovat jalkaan vedettäviä sinkkioksidia, parafiinia ja valkovaseliinia sisältäviä sukkia, joita käytetään tukisidosten alla</li> </ul>                                               |
| <b>Passiiviset haavasidokset</b>                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Sidoksissa ei ole vaikuttavaa ainetta. Ne suojaavat haavaa, imevät haavaeritettä tai estävät toisen sidoksen tarttumista haavanpintaan. |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Haavatyyny ja harsotaitokset                                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ovat imukyvyltään vaihtelevia (saatavana vähän, kohtalaisesti ja runsaasti haavaeritettä imeviä tuotteita)</li> </ul>                                                                                                     |

|                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ovat valmistettu puuvillasta, kuitukankaasta (viskoosi, polyesteri) ja selluloosasta (haavatyynyissä)</li> <li>• sisältävät kosteudenpitävän suojakalvon tai -reunan sekä haavapintaan tarttumattoman sisäpinnan (osa tuotteista)</li> <li>• harsotaitoksilla on vähäinen imukyky, ja ne saattavat tarttua haavan pohjaan kiinni</li> </ul> |
| Superimukykyiset haavatyyny | <ul style="list-style-type: none"> <li>• imevät haavaeritteitä tehokkaasti (jopa useita desilitroja)</li> <li>• ovat kuivapintaisia, minkä vuoksi haavaa ympäröivä iho ei maseroidu</li> <li>• sopivat kompressiosidosten alle</li> </ul>                                                                                                                                            |
| Verkkosidokset              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ovat ei-imukykyisiä sidoksia, joiden tarkoituksena on estää eritettä imevän sidoksen tarttuminen haavapintaan ja suojata sitä</li> <li>• jaotellaan koostumuksen mukaan polyamidi-, rasva- ja silikoniverkkoihin</li> </ul>                                                                                                                 |

| Muut sidokset         |                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Yhdistelmäsidokset    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ovat sidoksia, joissa on yhdistetty useita edellä mainittuja sidostyypppejä, esimerkiksi hydrokolloidi-, hydrokuitu-, hydrofiber-, polyuretaanivaaho- ja silikonisidoksia</li> </ul> |
| Aktivoitavat sidokset | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ovat polyakrylaatista ja polymeerista valmistettuja haavatyynyjä, jotka aktivoidaan tuotteen mukana tulevalla liuoksella</li> </ul>                                                  |